

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

DGV

Directoraat-Generaal
Volksgezondheid
Directie Internationale Zaken

Ontworpen door

5.1.2e
M 06 5.1.2e
5.1.2e comintvws.nl

Datum

3 november 2020

Kenmerk

1775944-213658-IZ

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft Gesprek DGV met 5.1.2e
Vergaderdatum en -tijd 5 november 2020 16.00-16.30 uur
Vergaderplaats WebEx

Paraaf directeur

1 Aanleiding en doel overleg

De onderhandelingen voor verschillende vaccins contracten vanuit de EU lopen nog. 5.1.2e zal dit werk samen met 5.1.2e van 5.1.2e en 5.1.2e overnemen. Donderdag 5 november 16.00 uur staat een kennismakingsgesprek gepland met 5.1.2e van de Europese Commissie, die namens de EC de onderhandelingen trekt.

2 Deelnemers overleg

- 5.1.2e
- 5.1.2e
- 5.1.2e
- 5.1.2e

3 Te bespreken punten

- 1) Introductie en wijziging van het team
- 2) EU vaccins strategie

De aankoop via het EU traject is een groot succes. Er wordt een breed portfolio aan vaccins samengesteld van in ieder geval zeven verschillende vaccins. Hiervan zijn inmiddels drie contracten afgerond. Bij elk contract is een brief naar de Kamer verstuurd en communiceert de EC dit ook.

U kunt **5.1.2e** een compliment maken voor de indrukwekkende wijze waarop de Commissie hier leiderschap heeft laten zien. Zoals de voorzitter van de Commissie mevrouw Von der Leyen in de "State of the Union" laten weten, zal de Commissie voorstellen doen om het JNT een meer structureel te maken (een soort Europees BARDA). U kunt aangeven deze voorstellen met een positieve grondhouding te zullen ontvangen.

Directoraat
volksgezondheid
Internationale Zaken

Kenmerk
1775944-213658-IZ

De verdeling tussen EU lidstaten gaat op basis van voorafgaand vastgestelde pro rata systeem, wat op basis van inwonersaantallen is vastgesteld. Hierdoor koopt Nederland 3,89% van de gecontracteerde aantallen op, zodra deze op de markt komen. Na het vaststellen van het contract hebben EU lidstaten de keuze om binnen vijf werkdagen voor de opt-out procedure te kiezen. Nederland heeft hier geen gebruik van gemaakt. Bij AstraZeneca en Sanofi heeft geen enkele lidstaat voor de opt-out gekozen, bij Janssen heeft Bulgarije voor de opt-out gekozen. Sommige EU lidstaten, waaronder Polen en Tsjechië vinden dat ze door de pro rata verdeling te veel vaccins toebedeeld krijgen. U kunt aangeven dat de ministerraad heeft ingestemd om zowel van het vaccins van Janssen als van het vaccins van BioNTech/Pfizer een groter volume dan de pro rata aan te kopen 3,89%. Voor beide vaccins hebben wij via de "Bazaar" inmiddels 12 miljoen doses (circa 15x de pro rata) besteld.

3) Donatie

Een eventueel overschot aan vaccins kan ingezet worden – naast de eigen bevolking – voor donatie. Nederland wil daarbij graag een voortrekkersrol spelen in nauwe samenwerking met ons ministerie van Buitenlandse zaken. Drie doelen worden in een werkgroep van FRA, NL, ZWE en CIE verkend:

- a) donatie aan kwetsbare landen
- b) donatie aan humanitaire hulp (vluchtelingen etc.)
- c) donatie aan de staten in de Westelijke Balkan

Uw voorganger heeft zich altijd actief ingezet voor vaccinatie in de Westelijke Balkan omdat veel Nederlanders door het gebied reizen. Wij hebben dan ook steun uitgesproken aan hulp aan de Westelijke Balkan, bijvoorbeeld door van het vaccins van Janssen op Europees niveau een hoeveelheid voor die landen te reserveren en direct naar die landen te distribueren. Ook op de andere terreinen zijn we actief en pleiten we voor Europese samenwerking voor om de meest kwetsbare landen aan vaccins te helpen.

4) Brief Europees Parlement

Zowel de Tweede Kamer als het Europees Parlement pleit voor meer transparantie over de contracten die gesloten zijn voor de vaccins. Bijgevoegd is de brief die het Europees Parlement heeft verstuurd aan

5.1.2e

- Zij vragen om minimaal openbaar te maken:
- De kosten voor de productie van de vaccins en de betaalde prijs
 - De productielocaties
 - Afspraken over intellectueel eigendom
 - De afspraken rondom aansprakelijkheid
 - Toegankelijkheid van het vaccin

Dit is tot op heden niet gebeurd, omdat onderhandelingen met verschillende aanbieders nog lopen. Het zou het proces verstoren als deze gegevens openbaar worden gemaakt. Wel wordt bekendgemaakt wie de aanbieders zijn, om hoeveel vaccins het gaat, wanneer ze op zijn vroegst geleverd kunnen worden. U kunt aangeven dat Nederland binnen de mogelijkheden tracht zo transparant mogelijk te zijn richting het Nederlandse parlement hier ook over bij het sluiten van de contracten en bij elk contract een separate brief stuurt.

Directoraat
Volksgezondheid
Internationale Zaken

Kenmerk
1775944-213658-IZ

5) Governance structuur

5.1.2e wil graag een High Level Council Group (directeur/DG) inrichten zoals die ook op andere terreinen bestaat (Handel, Fiscaliteit of Justitie). Met name met als doel om de gesprekken tussen regeringsleiders in de Europese Raad beter te kunnen voorbereiden. Op dit moment constateert zij een lacune tussen het meer technische niveau en ministers/regeringsleiders. Omdat de Europese Raad de komende tijd periodiek over COVID-gerelateerde vraagstukken wil praten, zou zo'n gremium wel voorzien in een behoefte. Ook geeft de EC regelmatig updates in Coreper, de IPCR en desgevraagd op de gezondheidsraad. Het zou goed zijn om 5.1.2e te vragen wat exact het idee is van deze groep, hun mandaat en de frequentie waarin zij bijeen zouden moeten komen. U kunt aangeven in beginsel positief te staan tegenover een goede voorbereiding van de Europese Raad. Het is echter vrij ongebruikelijk om de Europese Raad vanuit de hoofdsteden voor te bereiden, dit gebeurt gebruikelijk in Coreper. U kunt vragen aan 5.1.2e hoe zij de rol van Coreper en de samenwerking met deze eventuele High Level Council Group voor zich ziet.

5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister VWS

Deadline: 5 november

Ontworpen door
5.1.2e
5.1.2e
T (070) 5.1.2e
M (31) 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum document

Kenmerk
1770424-213160-PDC19

Bijlage(n)

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft overleg Minister VWS met TNO
Vergaderdatum en tijd Vrijdag 5 november,
15.00
Vergaderplaats Webex

Paraaf directeur

1 Aanleiding en doel overleg

U heeft 5.1.2e TNO donderdag 15 oktober jl. gesproken tijdens uw bezoek aan de GGD testlocatie in Amsterdam Zuid-Oost in het kader van de sneltesten. TNO heeft daar ook een pop-up lab. U heeft daar het TNO lab bezocht en tijdens dit bezoek ingestemd met een afspraak met TNO. Het belangrijkste thema voor TNO is dat zij met u van gedachten willen wisselen over de rol van innovatie irt aanjagen van de economie. Dit is een onderwerp wat natuurlijk ook sterk bij EZK ligt, maar heeft ook directe raakvlakken met de corona situatie. Het gesprek van TNO past in hun activiteiten om het werk (meer) zichtbaar te maken en de toegevoegde waarde bij het ministerie en politiek onder de aandacht te brengen.

2 Deelnemers overleg

TNO:

5.1.2e

5.1.2e

VWS:

5.1.2e

5.1.2e

3 Te bespreken punten

- 1) TNO en testen. Voorstel voor inzet besparingen
- 2) Intravacc en rol TNO
- 3) TNO, toegepast onderzoek en opportuniteiten voor innovatie en economische groei

Kenmerk
1770424-213160-PDC19

4 Advies en toelichtingAchtergrond informatie

TNO is een zogenaamde TO2 instelling (net als bijv. Wageningen University & Research en Deltaris) voor toegepast onderzoek en ontvangt jaarlijks via EZK de rijksbijdrage voor haar onderzoeksprogramma. VWS financiert niet direct mee aan het onderzoeksprogramma van TNO, zoals SZW, Defensie en I&W wel doen op basis van meerjarige (deel)programma's.

TNO maakt regelmatig succesvol gebruik van de ZonMw programma's en speelt ook een belangrijke rol bij het Topsectorenbeleid (bijv. Topsector Life Sciences & Health). Met name het TNO domein 'Healthy Living' doet relevant onderzoek op VWS beleidsterreinen (bijv. op het gebied van Geneesmiddelenontwikkeling, e-health, Jeugd en Preventie). TNO is een vrij technologie-gedreven instituut waarbij gezondheidsonderzoek soms wat onderbelicht raakt. De afgelopen jaren heeft TNO het contact met VWS beleidsdirecties geïntensiveerd om hun werkprogramma beter op de behoeften en kennisvragen van VWS te laten aansluiten.

Het thema innovatie als een groeimotor voor de economie is onderdeel van het huidige kabinetsbeleid, met name door EZK gedreven. Op het gebied van de Life Science and Health sector (LSH) is VWS natuurlijk ook een direct belanghebbende.

Om een paar raakvlakken te noemen: Bij topsector LSH is de SG van VWS de overheidsvertegenwoordiger in het Topteam, VWS is op enkele punten actief bij het Groeifonds en VWS werkt met EZK samen aan het Actieplan LSH en Future Affordable Sustainable Therapies (FAST). Tamara v Ark is hier voornamelijk dossierhouder op. De gemeenschappelijke noemer is dat er kansen zijn voor het bedrijfsleven om via innovatie geld te verdienen aan de zorg, wat betere therapieën voor de patiënt oplevert en waar we als inzet hebben dat we ervoor zorgen dat de (geneesmiddelen)prijzen voor deze innovaties duurzaam en betaalbaar zijn. TNO geeft aan dat zij op het gebied van geneesmiddelenontwikkeling daaraan willen bijdragen (zie voor toelichting punt 3).

Een van de onderwerpen die binnen het Actieplan LSH en FAST geagendeerd worden zijn infectieziekten cq pandemic preparedness. Naast oplossingen voor het hier en nu rondom COVID-19, ook werken aan structurele oplossingen om een infectiecrisis als deze in de toekomst beter het hoofd te bieden. Kennisinstellingen en kenniscentra zullen actief betrokken worden bij de pandemic preparedness. De focus licht nu natuurlijk op het hoofd bieden aan de huidige crisis, maar we zullen, mede op basis van de lessons learned, pandemic preparedness als thema oppakken. Ook het voorstel van TNO voor een expertise centrum op gebied van diagnostiek hoort hierbij.

U wordt in een later stadium over de plannen rondom pandemic preparedness bijgepraat.

Kenmerk
1770424-213160-PDC19

Bovenstaande uitgebreide introductie als toelichting dat de ideeën van TNO aansluiten bij zowel kabinetsbeleid als VWS beleid.

Ingaand op de bespreekpunten:

1. LAMP test: TNO heeft via ZonMw geld ontvangen voor de ontwikkeling van de LAMP test. Deze ontwikkeling loopt voorspoedig. TNO ziet graag dat besparingen die gehaald worden door op korte termijn deze testen breder in te zetten en de duurdere testen te vervangen ingezet worden voor innovatie (bij TNO), bijvoorbeeld een Kenniscentrum Pandemische Infectie Diagnostiek. De stelling van TNO is dat de besparingen die behaald kunnen worden door inzet van de LAMP test de financiering van een kenniscentrum al kunnen dekken.

Toelichting op deze stelling:

TNO heeft de LAMP test ontwikkeld. Deze test is sneller en even betrouwbaar als de PCR test. De crisis en de ontwikkeling in diagnostiek heeft TNO aan het denken gezet en daarmee zijn ze met het plan gekomen dat er een diagnostisch kenniscentrum moet komen. Dit is op zichzelf met het oog op diagnostiek ontwikkeling en innovatie bevordering een interessant plan. Echter, dit moet wel worden losgekoppeld van de LAMP test. Deze zal namelijk niet heel veel goedkoper uitvallen dan de PCR en hier hebben ze ook al een financiering vanuit ZonMw voor gekregen.

Advies:

- Innovatie van diagnostiek blijft relevant voor de Nederlandse gezondheid en economie. Echter zien wij dit meer in de vorm van een project of een publieke aanbesteding dan dat we dit direct beleggen bij een partij. Verschillende instituten (Sanquin en Huberts) zijn ook bezig met diagnostische innovatie en deze hebben eventueel ook interesse in doorontwikkeling. Wij willen eerst intern kijken naar de mogelijkheden van een aanbesteding op het gebied van innovatie en verbetering van de diagnostiek.

2. Intravacc:

TNO heeft belangstelling voor Intravacc. TNO was eerder een van de partijen die de aandelen van Intravacc wilde overnemen. Al eerder had TNO besloten om uit het consortium te stappen. TNO zal wel aangeven dat zij geïnteresseerd is in het publieksdeel van Intravacc.

Toelichting: De verkoop van Intravacc is (primair) een dossier van Tamara van Ark. Zij heeft ervoor gekozen om Intravacc in ieder geval voor een jaar aan te houden als een staatsdeelneming (de staat wordt dus voorlopig voor 100% eigenaar van de bv die eind dit jaar van start gaat). Dus van een verkoop van aandelen aan een consortium is nu geen sprake.

Advies:

- Goed dat VWS de positie van TNO kent in deze. Als er meerwaarde is in samenwerking (op project niveau) tussen Intravacc en TNO en kennisuitwisseling is mogelijk, dan juichen we dit natuurlijk toe.
- VWS gaat ervan uit dat TNO en Intravacc elkaar ook zelf weten te vinden om, daar waar meerwaarde is in samenwerking, dit ook op te zetten.
- Kunnen wij iets faciliteren?

Kenmerk
1770424-213160-PDC19

3. TNO en rol voor economische groei

Zoals hierboven ook uiteengezet, het kabinet ziet mogelijkheden voor economische groei via innovatie. VWS zet ook juist in om eigen beleidsdoelstellingen (nieuwe therapieën, betaalbare zorg) samen te laten vallen met deze doelstelling. Het eerder genoemde test-beleid is daar een voorbeeld van (het is via ZonMw geld onder meer tot stand gekomen dat TNO het LAMP onderzoek kon doen). Via LSH actieplan en FAST zal hier ook op ingezet blijven worden.

TNO heeft de afgelopen jaren flink ingezet op faciliteiten en modellen om medicijnontwikkeling te versnellen en medicijnen daardoor sneller naar de patiënt te krijgen, zoals de Accelerator Mass Spectrometer in Leiden (AMS). Premier Rutte heeft op 27 mei een werkbezoek gebracht aan het Leiden Bioscience Park en de AMS van TNO.

Als medicijnontwikkeling wordt versneld dan dalen de ontwikkelkosten voor de industrie. Helaas vertaalt zich dat niet automatisch door in lagere marktprijzen, en dat zou wel het doel moeten zijn. Over deze problematiek is vanuit GMT eerder gesproken met directeur Healthy Living van TNO (5.1.2e). Hij was van mening dat molecuulafhankelijke procesverbetering, zoals met behulp van de AMS, mogelijkheden biedt om met de industrie te praten over redelijke prijs of terugbetaling van publiek gefinancierd onderzoek.

Advies:

TNO heeft zich flexibel en wendbaar opgesteld om in een crisissituatie mee te helpen aan urgente maatschappelijke uitdagingen. U kunt TNO complimenteren met hun inzet de afgelopen maanden.

Ook in het kader van pandemic preparedness zien we mogelijkheden om innovatie te koppelen aan economische groei en een meerwaarde voor de volksgezondheid. Hier willen we verder aan gaan werken. We zullen dit ook met ministeries als EZK en OCW doen. En ook de kennisinstellingen. Dus daarom (nogmaals?): expertise centra willen we graag zien in samenhang met andere initiatieven op diagnostiek ontwikkeling, maar ook in samenhang met pandemic preparedness.

5.1.2e, met input van 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e
5.1.2e.